Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2022-0248
(prof. mr. M.L. Hendrikse, voorzitter en mr. A.M.S. Westenbrink, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 8 december 2021
Ingediend door	: De consument
Tegen	: Achmea Schadeverzekeringen N.V., h.o.d.n. FBTO, gevestigd te Apeldoorn, verder te noemen de verzekeraar, waarbij de uitvoering van de rechtsbijstand is overgedragen aan Stichting Achmea Rechtsbijstand, gevestigd te Tilburg, verder te noemen de uitvoerder
Datum uitspraak	: 25 maart 2022
Aard uitspraak	: Bindend advies
Uitkomst	: Vordering afgewezen
Bijlage	: Relevante bepalingen uit de voorwaarden en wetgeving

Samenvatting

Rechtsbijstandverzekering. De consument heeft een (dreigend) geschil met haar ex-echtgenoot inzake de afdracht van het aan de consument toekomende pensioendeel. Volgens de voorwaarden zijn geschillen die te maken hebben met scheiden of uit elkaar gaan niet verzekerd. Dit geldt eveneens voor geschillen die hieruit voort zijn gekomen. Daarnaast zijn geschillen die te maken hebben met de verdeling van vermogen niet verzekerd. Naar het oordeel van de commissie is het (dreigend) geschil met de ex-echtgenoot voortgekomen uit de echtscheiding en mocht de uitvoerder het verzoek om dekking afwijzen. De vordering wordt afgewezen.

1. De procedure

1.1 De commissie beslist op basis van haar reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consument; 2) de aanvullende stukken van de consument van 9 en 10 december 2021; 3) het verweerschrift van de uitvoerder; 4) de repliek van de consument en 5) de dupliek van de uitvoerder.

1.2 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.

1.3 De consument en de uitvoerder hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 De consument heeft op 21 november 2021 een beroep gedaan op haar rechtsbijstandverzekering. Per 1 januari 2022 zal de ex-echtgenoot van de consument ouderdomspensioen ontvangen en dient de ex-echtgenoot een deel van dit pensioen af te staan aan de consument. De consument verwacht dat de ex-echtgenoot dit zal weigeren en wenst juridische bijstand om ervoor te zorgen dat de ex-echtgenoot het aan de consument toekomende deel zal afdragen.

2.2 Op de verzekering zijn de polisvoorwaarden LEX-RV-55-201 (hierna 'de voorwaarden') van toepassing.

2.3 De uitvoerder heeft het verzoek om rechtsbijstand afgewezen en op 23 november 2021 onder meer per brief bericht:

'(…)
U krijgt voor deze situatie helaas geen juridische hulp van ons
Uw geschil gaat over een geschil met uw ex-partner over uw aanspraak op een deel van zijn ouderdomspensioen. U bent niet verzekerd voor geschillen die te maken hebben met:
· scheiden of uit elkaar gaan en de gevolgen daarvan;
· beëindigen van geregistreerd partnerschap en de gevolgen daarvan;
· scheiding van tafel en bed en de gevolgen daarvan;
· beëindiging van een samenlevingsverband en de gevolgen daarvan;
· alimentatie, ouderlijk gezag of omgangsregelingen;
· de verdeling van vermogen, bijvoorbeeld de verdeling van geld, spullen of pensioen.
(…)'

2.4 Partijen hebben enkele malen over en weer gecorrespondeerd, maar zijn er niet in geslaagd om tot een vergelijk te komen. Dit heeft tot een klacht bij Kifid geleid.

De klacht en vordering

2.5 De consument vordert dat de uitvoerder dekking verleent voor het (dreigende) geschil met haar ex-echtgenoot inzake de afdracht van het aan de consument toekomende pensioendeel. Daartoe voert de consument het volgende aan.

2.6 Het geschil gaat louter over het opeisen van een vastgesteld maandelijks bedrag aan pensioen door de consument bij haar ex-echtgenoot op grond van haar wettelijk recht, dat ook door de uitvoerder in zijn verweerschrift wordt bevestigd. De uitvoerder erkent ook dat (dreigende) conflicten over pensioenaanspraken verzekerd zijn.

2.7 De uitvoerder stelt dat het geschil te maken heeft met de verdeling van vermogen bij echtscheiding. Dit is niet juist. De verdeling is door het pensioenfonds tot op de cent nauwkeurig berekend en aan beide ex-partners toegezonden. Deze verdeling is niet betwist door zowel de ex-echtgenoot als door de consument.

2.8 In uitspraak met nummer 2020-660 van Kifid gaat het over een geschil met de bank over hoofdelijke aansprakelijkheid voor de hypotheek. De uitspraak met nummer 2020-477 van Kifid gaat over de onttrekking van een kind aan het ouderlijk gezag en de uitspraak met nummer 2019-928 van Kifid gaat, in tegenstelling tot het (dreigende) geschil de consument, over de verdeling van pensioen met een aantal additionele eisen. In het (dreigende) geschil van de consument gaat het louter om het opeisen (bij haar ex-echtgenoot) van een vastgesteld maandelijks bedrag aan pensioen.

2.9 De consument vindt het ongelofelijk dat de uitvoerder op grond van de voorwaarden elke rechtshulp van gescheiden verzekerden afwijst door te stellen dat het geschil niet was ontstaan als de verzekerde niet was gescheiden. Een echtscheiding is een ingrijpende stap die leidt tot een drastische wending van iemands levensloop. Vrijwel alles in iemands leven na echtscheiding had anders gelopen als er geen echtscheiding was geweest. Verzekeraars hebben zichzelf een vrijbrief toebedeeld om juridische hulp af te kunnen wijzen voor elk geschil van een verzekerde die in het verleden is gescheiden.

2.10 In andere uitspraken van het Kifid over dit onderwerp baseert Kifid zich op de letterlijke tekst van de voorwaarden. Het stelt de consument teleur dat het Kifid daarbij volledig voorbijgaat aan de geest van een rechtsbijstandsverzekering, namelijk juridische hulp bieden in regulier voorkomende geschillen.

Het verweer

2.11 De uitvoerder heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de consument. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

3.1 De commissie moet beoordelen of het (dreigende) geschil tussen de consument en haar ex-echtgenoot onder de dekking van de verzekering valt.

3.2 De commissie overweegt dat voorop staat dat bij de uitleg van een schriftelijk contract telkens van beslissende betekenis zijn alle omstandigheden van het concrete geval, gewaardeerd naar hetgeen de maatstaven van redelijkheid en billijkheid meebrengen.[1] Nu over de verzekeringsvoorwaarden van een consumentenverzekeringsovereenkomst in de regel niet wordt onderhandeld en dat in dit dossier ook niet uit de stukken blijkt, geldt het volgende. De uitleg van een bepaling in dergelijke voorwaarden is met name afhankelijk van objectieve factoren zoals de bewoordingen waarin de bepaling is gesteld, gelezen in het licht van de verzekeringsvoorwaarden als geheel. [2]

3.3 Volgens artikel 6 van de voorwaarden (zie bijlage) zijn geschillen die te maken hebben met scheiden of uit elkaar gaan niet verzekerd. Dit geldt eveneens voor geschillen die hieruit voort zijn gekomen. Daarnaast zijn geschillen die te maken hebben met de verdeling van vermogen niet verzekerd. Van belang is dus om vast te stellen of het geschil met de ex-echtgenoot voort is gekomen uit de echtscheiding en/of het geschil te maken heeft met verdeling van het vermogen.

3.4 Naar het oordeel van de commissie is het (dreigend) geschil met de ex-echtgenoot over afdracht van het aan de consument toekomende pensioendeel een geschil dat is voortgekomen uit de echtscheiding. Het is namelijk als gevolg van de echtscheiding dat de ex-echtgenoot van de consument een deel van zijn pensioen moet afdragen aan de consument. Als de consument en haar ex-echtgenoot niet waren gescheiden, was deze situatie en het (dreigend) geschil niet ontstaan. Omdat de commissie heeft vastgesteld dat er geen dekking is voor het (dreigend) geschil omdat er sprake is van een (dreigend) geschil dat is voortgekomen uit de echtscheiding, hoeft de vraag of er sprake is van een geschil dat te maken heeft met verdeling van het vermogen niet meer te worden beantwoord.

3.5 De consument heeft tevens aangevoerd dat verzekeraars zichzelf een vrijbrief hebben toebedeeld om juridische hulp af te kunnen wijzen voor elk geschil van een verzekerde die in het verleden is gescheiden. De uitvoerder heeft aangevoerd dat de verzekeraar de voorwaarden opstelt en het een verzekeraar vrij staat om de grenzen van de dekking te bepalen. De uitvoerder volgt als uitvoerder van de verzekering de objectieve uitleg hiervan. De commissie sluit zich hierbij aan.

Voor multibrancheverzekeraars, zoals de verzekeraar, geldt op grond van artikel 4:65

[1] Zie rechtsoverweging 3.6 van Hoge Raad 25 november 2016, ECLI:NL: HR:2016:2687 (te vinden op www.rechtspraak.nl).
[2] Zie rechtsoverweging 3.3.2 van Hoge Raad 13 april 2018, ECLI:NL:HR:2018:601. Zie ook GC Kifid 2020-477 en GC Kifid 2020-660.

Wet op het financieel toezicht (zie bijlage) dat een verzekeraar niet zelf uitvoering mag geven aan de rechtsbijstandverzekering om belangenconflicten te voorkomen. De verzekeraar heeft ervoor gekozen om de uitvoering van de rechtsbijstandverzekering aan de uitvoerder over te laten. Voor zover de consument van mening is dat geschillen die verband houden met echtscheiding onder de dekking van de rechtsbijstand-verzekering zouden moeten vallen, ligt het op haar weg de verzekeraar aan te spreken en niet de uitvoerder.

3.6 Gelet op het voorgaande mocht de uitvoerder het verzoek om dekking afwijzen. De vordering van de consument wordt daarom afgewezen.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is een bindend advies. Tegen deze uitspraak kunt u beroep instellen bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening als wordt voldaan aan de vereisten van artikel 2 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Voor het instellen van beroep geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Het reglement van de commissie van beroep en meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen tot herstel van vergissingen in de uitspraak zoals schrijffouten, een verkeerde naam/datum of rekenfouten. De beslissing van de geschillencommissie in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Binnen een maand na de verzenddatum van de uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen om de uitspraak aan te vullen als u vindt dat de geschillencommissie niet heeft beslist over alle onderdelen van uw vordering. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de geschillencommissie in haar uitspraak niet uitdrukkelijk al uw argumenten, ter onderbouwing van uw vordering, heeft behandeld. Meer informatie hierover staat in artikel 40 van het reglement van de geschillencommissie, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Bijlage

Rechtsbijstandverzekering voorwaarden 4. Werk & Inkomen (LEX-RV-55-201)

(…)
Verzekerd

U heeft een geschil over uw werk, uw pensioen of uw uitkering. Met deze module bent u voor rechtsbijstand verzekerd.

(…)
Niet verzekerd

6. Bij welke geschillen is rechtsbijstand niet verzekerd?

(…)

Geschillen die te maken hebben met scheiden of uit elkaar gaan.
Ook niet verzekerd zijn geschillen die hier uit voort zijn gekomen.

(…)

Geschillen die te maken hebben met de verdeling van vermogen.
- *Bijvoorbeeld bij een scheiding of het uit elkaar gaan.*
- *Bijvoorbeeld de verdeling van geld, spullen of pensioen.*

Artikel 4:65 Wet op het financieel toezicht

1. *Een rechtsbijstandverzekeraar die uitsluitend de branche Rechtsbijstand uitoefent:*
a. richt zijn bedrijfsvoering zodanig in dat de personeelsleden die zich bezighouden met de rechtsbijstandschaderegeling of met het geven van juridische adviezen met betrekking tot deze schaderegeling, niet tegelijkertijd dezelfde of soortgelijke werkzaamheden verrichten ten behoeve van een andere verzekeraar waarmee hij financiële, commerciële of administratieve banden heeft en die een andere branche uitoefent;
b. vertrouwt de werkzaamheden met betrekking tot de rechtsbijstandschaderegeling toe aan een juridisch zelfstandig schaderegelingkantoor en vermeldt dit schaderegelingkantoor in de overeenkomst inzake de rechtsbijstanddekking; of
c. neemt in de overeenkomst inzake de rechtsbijstanddekking de bepaling op dat de verzekerde, zodra hij uit hoofde van de verzekering recht heeft op rechtsbijstand, de behartiging van zijn belangen mag toevertrouwen aan een advocaat of een andere rechtens bevoegde deskundige van zijn keuze.

2. Een rechtsbijstandverzekeraar die naast de branche Rechtsbijstand een andere branche uitoefent:
a. vertrouwt de werkzaamheden met betrekking tot de rechtsbijstandschaderegeling toe aan een juridisch zelfstandig schaderegelingkantoor en vermeldt dit schaderegelingkantoor in de overeenkomst inzake de rechtsbijstanddekking; of
b. neemt in de overeenkomst inzake de rechtsbijstanddekking de bepaling op dat de verzekerde, zodra hij uit hoofde van de verzekering recht heeft op rechtsbijstand, de behartiging van zijn belangen mag toevertrouwen aan een advocaat of een andere rechtens bevoegde deskundige van zijn keuze.
3. Een rechtsbijstandverzekeraar vertrouwt werkzaamheden met betrekking tot de rechtsbijstandschaderegeling alleen toe aan een schaderegelingkantoor als bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, en het tweede lid, onderdeel a, dat zijn bedrijfsvoering zodanig inricht dat de personeelsleden en de leden van het leidinggevende orgaan die zich bezighouden met de rechtsbijstandschaderegeling of met het geven van juridische adviezen met betrekking tot deze schaderegeling, niet tezelfdertijd dezelfde of soortgelijke werkzaamheden verrichten ten behoeve van een andere branche van een verzekeraar
waarmee het schaderegelingkantoor financiële, commerciële of administratieve banden heeft.